

Cabin Porn

Chaty na konci světa

Cabin Porn

Chaty na konci světa

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Cabin Porn

Chaty na konci světa

Zach Klein

Z anglického originálu Cabin Porn, vydaného nakladatelstvím
Little, Brown and Company v roce 2015, přeložila Alice Zavadilová

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, Praha 7
obchod@grada.cz, www.grada.cz
tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400
jako svou 6758. publikaci

Odpovědná redaktorka Eva Škrabalová
Počet stran 336
První vydání, Praha 2017
Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a. s.

Cabin Porn by Zach Klein © 2015
Translation © Grada Publishing, a.s., 2017

ISBN 978-80-271-0916-6 (pdf)

ISBN 978-80-271-0565-6 (print)

PŘEDCHOZÍ STRANA Vrchol hory
Black Butte (1 962 m n. m.) nedaleko
města Sisters v Oregonu. Bouda byla
postavena v roce 1934 a je z ní výhled
na horu Three Fingered Jack.
Foto Connor Charles

TITULNÍ STRANA Scottova chata
(stavba o ploše 28 m²) se nachází
na Bobřím potoce v Barryvillu ve státě
New York.

ZADNÍ STRANA Bobří potok, přítok
řeky Delaware.

Cabin Porn

Chaty na konci světa

AUTOR

Zach Klein

COLLECTED BY

Beaver Brook

AUTOR PŘÍBĚHŮ

Steven Leckart

AUTOR FOTOGRAFIÍ K PŘÍBĚHŮM

Noah Kalina

Každý z nás v sobě nosí představu domova, který čeká jenom na to, až jej vybudujeme. Postavit chatičku vyžaduje velkou dávku touhy i spoustu materiálu, nicméně odměna stojí za to: je jí úkryt před světem někde, kde je klid a kde můžeme přátele zahrnout svou pohostinností.

Během uplynulých šesti let se nám podařilo nasbírat fotografie a příběhy více než 12 tisíc chatek postavených vlastníma rukama a pouze za použití materiálu, jež dotyčný našel v blízkosti místa, které je mu z nějakého důvodu drahé. V této knize najdete přes 200 chatiček, které jsme pro vaši inspiraci pečlivě vybrali z našeho archivu. Příběhy a fotografie deseti z nich pak dostanou větší prostor.

ÚVOD: BOBŘÍ POTOK

1 Jak vybudovat komunitu 1

DIVOČINA

1 Jak vybudovat usedlost v divočině 23

KUTILOVÉ

2 Jak vzkřísit k životu bungalov 59

VENKOV

3 Jak postavit energeticky soběstačnou noclehárnu 91

ÚČELOVÉ DOMY

4 Jak uvařit
javorový sirup 125

DOMY NA STROMĚ

5 Jak žít 10 metrů
nad zemí 157

MODERNA

6 Jak si postavit
jednoduché přístřeší 189

V ZEMI

7 Jak žít
pod zemí 221

RECYKLOVANÝ

8 Jak zadaptovat
obilné sílo 253

GEOMETRICKÝ

9 Jak postavit
jurtu 285

„Existuje jeden nadčasový způsob stavění. Je tisíce let starý a vůbec se nezměnil. Úžasné tradiční stavby minulosti, vesnice, stany a chrámy, v nichž se člověk cítí jako doma, vždy postavili lidé, kteří měli k tomuto způsobu blízko.“

— *Christopher Alexander*

ÚVOD

BOBŘÍ POTOK

Začátečník postavil v lesích sdílené útočiště k práci i poučení.

Jak vybudovat komunitu

**Barryville,
New York**

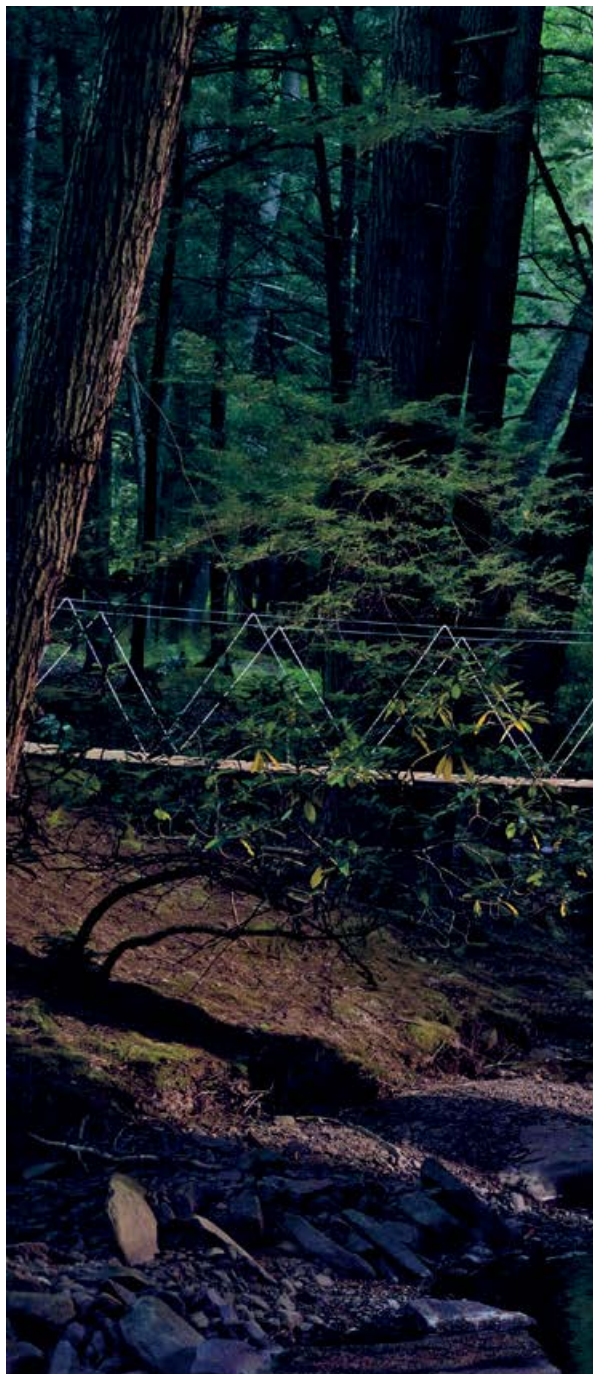
Potřeboval jsem odlehlý kousek země, kde by všechno bylo možné. Strávil jsem šest let ve velkoměstě budováním virtuálních (online) komunit a teď jsem chtěl vybudovat jednu skutečnou (offline). Konkrétně místo, kde bychom mohli být s partou kamarádů na vzduchu, kde bychom se mohli méně zabývat svou prací a více se spoléhat jeden na druhého a přitom testovat své nové dovednosti. Představoval jsem si krajinu posetou chatkami, které si postavíme bez předchozích zkušeností. Začal jsem hledat na severu státu New York. Hledal jsem místo, kde by místním nevadily naše architektonické pokusy, kolem nichž se pohybuje skupina jedinců působících dojemem komuny.

Jako většina lidí mířících na sever jsem i já v minulosti pobýval poblíž řeky Hudson, divoké řeky na severovýchodě státu, která teče širokým údolím na závětrné straně pohoří Catskill Mountains, jež svými samosběrnými sady a koloniálními městečky připomíná

Novou Anglii. Je to nádherné místo, ale nenalezl jsem zde žádný dostatečně divoký kousek země. Rozhodl jsem se hledat jinde. Po roce pátrání v čím dál větších kruzích kolem města New York jsem nakonec dostal tip na stodolu a jakousi nemovitost k pronájmu v kopcích majestátního údolí Upper Delaware Valley. V této části státu New York jsem nikdy předtím nebyl.

S kamarádem jsme si tam udělali výlet koncem dubna. Už v okamžiku, kdy jsme sjížděli v Port Jarvis z dálnice, jsem věděl, že tady nebudou žádné farmy pro princátka. Kopce okolo řeky Delaware jsou hustě zalesněné a prudce se svažují k říčním břehům. Je zde místo akorát tak na klikatou vesnickou cestu, která se zařezává do úbočí, a polorozpadlé domky, jež slouží jako milníky. Vedle nás se nad vodou vznášel neprostupný mlžný opar, pramínky vody stékaly z bahnitých břehů do otevřených náručí kapradin. Od konce 18. století zde vyrostla spousta zeleně. Tehdy byly téměř všechny lesy v oblasti vykáceny, aby se z dříví splavovaného až do Filadelfie mohlo vyrábět řezivo či stěžně pro britské lodě (anglický král si svého času nárokoval veškeré vzrostlé stromy do vzdálenosti 10 mil od jakéhokoli splavného toku). Dnes se tyto stromy kácují na otop a výletníci sjíždějí řeku Delaware na raftech a s chladicími boxy plnými piv.

Se stodolou to nevyšlo – za tu cenu v ní bylo málo podlah. Ale do lokality jsem se zamiloval. Zastavili jsme se v jedné restauraci a při té příležitosti jsem vytáhl mobil, abych si prolistoval místní nabídku nemovitostí. Když jsem uviděl náhledy na stránkách realitního makléře, měl jsem okamžitě jasno. Dvě a půl míle proti proudu řeky prodávali padesát akrů lesa. Na pozemku byla prašná cesta, která vedla hloučkem ořešáků až k jednoduché boudě bez elektřiny či jakýchkoli

rozvodů. Chata trůnila vysoko nad potokem, který se o kus dál vléval do řeky Delaware. Kolem břehů potoka se v úhlech odporujících zemské přitažlivosti skláněly stoleté borovice vejmutovky, známé jako sekvoje východu, jejichž obnažené kořeny byly přisáté k mechům obrostlým, vlhkým hromadám kamení zanechaným erozí.

O pár měsíců později – v srpnu – jsem se na náš nový pozemek na severu vypravil se svou ženou Court a čtyřiadvaceti kamarády. V obchodě ve městě nás zahlédli raftaři a několik mil nás sledovali v naději, že je dovedeme na nějaký mejdan. Pozvali jsme je mezi sebe a svorně se pustili do celodenního úklidu kůlen a sestavování koupací kádě, pod níž se dá zatopit dřevem. Tu jsme naplnili vodou z potoka. Když jsme řezali břízy a skládali z nich svou první zásobu dříví na zátop, motorové pily nařikaly.

Některé kameny na úbočí jsme museli vyvrátit, abychom vytvořili cestu pro přívod vody z potoka do chatky. Ten večer jsme jedli jehněčí ramínka, připravovaná v kotlíku na uhlí. Trvalo to déle, než jsme čekali, a tak jsme jedli až po soumraku za světla baterek. Pak jsme se namačkali do chatičky o jediné místnosti a zalezli pod vlněné deky. Usínali jsme za poslechu knihy, kterou nám četl kamarád Jace Cooke. Z dlouhé koupele v kádi jsem byl příjemně prohrátý a rozhlížel se po přátelích v chatce. Ten víkend odstartoval nejšťastnější roky mého života.

Několik z nás stále ještě vlastní Bobří potok, který jsme nazvali podle potoka na pozemku. Je to naše tábořiště, kde souzníme s nádhernou přírodou; vytváříme architekturu, umění a jídlo; budujeme komunitu; učíme se novým dovednostem; a staráme se o místo, kde si můžeme – tedy naše diaspora přátel

a rodinných příslušníků – užívat vzájemnou společnost. Je to pozoruhodné místo hojnosti a nedostatku: pstruh velký tak akorát k jídlu; každé léto celosvětový slet světlušek; a v zimě bezpočet stop od veverek a sněžnic ve sněhu na zamrzlém potoce. Zároveň tu není kanalizace, zavedená voda ani elektřina, většina domů není nijak odizolovaná. A telefonní signál zde není žádný (ačkoli někteří z nás se musejí přiznat k tomu, že našli místečko na kopci, kde je jakýs takýs signál). Někdy je tu ohlušující ticho, jindy příroda kvílí. A vždycky je na všem, co necháte přes noc venku, spousta myších bobků. My bychom to ani jinak nechtěli.

Naši předchůdci pozemek na začátku 19. století vykáceli a přeměnili na zemědělskou půdu. Později jej zase opustili, protože zemina i podmínky pro pěstování se ukázaly jako špatné. Hranice této farmy duchů naznačují mnohé staré kamenné zidky, na které v lese narazíte. Na začátku 20. století byly stromy opět vykáčeny a dřevo výtěženo na výrobu kyseliny octové, dřevěného uhlí a dřevěného lihu. Od té doby pozemek mohl přirozeně regenerovat do původní podoby lesa plného tvrdých dřevin a borovic, se zeminou, která nádherně voní pryskyřicí, kdykoli do ní zasvítí slunce.

Potok teče po většinu roku tiše. Po letní bouři se však mění v zurčící žível, který vyrývá ještě hlubší zářez do údolí a odkrývá balvany a kusy modré skalice v korytě, kde se koupeme. Často se během takové bouře skácí v poryvech větru nebo úderem blesku strom. Následující den jej pak zpracujeme na podpal. Jeden strom spadl přesně tak, že vytvořil most z jednoho břehu potoka na druhý. Přes léto to byl náš jediný způsob (i když nebezpečně kluzký), jak se dostat přes potok – nepočítám-li brodění. Poté, co z něj spadl kamarád, jsme kmen nahradili visutým mostem, který

jsme vyrobili za pomoci lanového skluzu. Od té doby u nás nedošlo k žádnému úrazu.

Dnes, pět let od našeho příchodu na Bobří potok, u nás lze oficiálně požádat o trvalý pobyt, za nějž se platí poplatky a pro nějž platí několik málo pravidel. Hlavní myšlenkou je, že přijedete a odvedete těžkou práci výměnou za dobré jídlo. Jakmile máme jistotu, že máte dobré srdce a že jste pracovití, můžete se k nám přidat. Jsou měsíce, kdy sem jezdíme jenom na víkendy; a pak se sytíme během dlouhých letních pobytů. Alespoň jeden z nás zde obvykle zůstává po celý rok. Společně jsme navrhli nejrůznější vybavení. Máme pět chatek, jednu noclehárnu pro větší akce, saunu na dřevo, všechny možné přístřešky na nářadí, několik latrín a také ohrazené místo na vyvážení „lidského hnoje“, k čemuž se však nikdy nedostaneme a skladujeme tam povětšinou dříví na zátop.

Jedna ambiciózní chata navržená mými kamarády Brianem Jacobsem a Grace Kapinovou se staví již déle než tři roky. Ční horizontálně šest a půl metru nad strání a nese ji zařízení, které je upevněno na stromech tak, aby se nosné stromy mohly pohybovat ve větru. Dvojice si veškeré práce udělala sama. Pracovali o víkendech a my ostatní jsme jim pomáhali jenom s transportem těžkých stavebních materiálů během letních stavebních sprintů. Dřevěný obklad je potřený smůlou z borovic, což je metoda, kterou používali severští stavitelé lodí na ochranu dřeva před vlhkostí a nepřízní počasí. Ve vlhkém klimatu okolo Bobřího potoka funguje mimořádně dobře. Jedním z nejpozoruhodnějších rysů chaty jsou tři otočná okna, která skýtají velkorysý výhled na potok. Každé z oken je čtverec o straně téměř 2,5 metru, a když se v teplém počasí otevře dokořán, proudí dovnitř vzduch i zvuky

Noclehárnu postavili ze dřeva z jedné pensylvánské stodoly.

potoka a v zimě naopak těsní tak, aby neuniklo ani trochu tepla z roztopených kamen na dříví.

Nedávno jsme založili Školu u Bobřího potoka. Každoročně pozveme tucet zájemců, aby přijeli pobýt na našem pozemku a naučili se zde různé techniky stavění. Od roku 2013 přijíždějí na Bobří potok studenti ve věku od sedmnácti do sedmdesáti let z celého světa, od Halifaxu po Helsinky. V roce 2014 účastníci s nepatrnými zkušenostmi pokáceli několik stromů a na pařezech postavili chatu japonskou technikou spojování dřevěných konstrukcí. Plánujeme provozovat školu celoročně a doufáme, že se tím přiblížíme našemu dalšímu cíli, kterým je udělat z Bobřího potoka vzorové místo pro podobné pokusy v oblasti ochrany přírody a budování komunity. Vykročit ze světa fantazie do reality není těžké; začíná to tím, že se poohlédneme po nějaké inspiraci.

Nedlouho poté, co jsem založil Bobří potok, vznikly i moje webové stránky s názvem „Cabin Porn“. S několika přáteli jsme nasbírali fotografie domů, jež formovaly naše představy o tom, jaký by měl být domov: ručně zhotovená stavba, navržená s fantazií a ze snadno dostupných materiálů, ozvláštněná důvtipem a řemeslnou dovedností. Fotografie domů postavených odvážnými lidmi, kteří se učili za pochodu a kteří nikdy nepolevili ve svém odhodlání. Stránky navštívilo od roku 2010 téměř deset milionů lidí. O informace o svých chatách se s námi podělilo 12 000 lidí.

Nijak mě nepřekvapuje, že „Cabin Porn“ oslovuje takové množství lidí. Čím blíže jsme světu techniky, tím raději se na přírodu díváme. Obrázky chat na nás působí tak, že nám divočina připadá jako místo, kam se můžeme rovnou nastěhovat. Tohle je ovšem pravda jen málokdy. Fotografie nám však neustále

připomínají – a to mě na celé věci zajímá nejvíc –, že každý z nás v sobě nosí představu domu, který si může postavit, když bude opravdu chtít. Je skvělé si uvědomit, že prostřednictvím jednoduché stavby nejen získám přístřeší, ale také prostor, kde mohu ostatním nabídnout pohostinství. Doufám, že si stále více lidí začne uvědomovat radost z této výzvy a chopí se jí. Prostředky k jejímu dosažení nikdy nebyly levnější, know-how nikdy nebylo dostupnější. Online i offline komunity nám pomáhají najít učitele i vzory, kteří nám ukážou, co všechno sami dokážeme.

— Zach Klein

Do kamen se přikládá u vstupu, aby v sauně nevznikal nepořádek.

DOLÉ Exteriér je obložený pobitím s polodrážkou a namořený dřevním térem.

NAPROTÍ Obyvatelé Bobřího potoka zvolili sukovité cedrové dřevo, což je cenově dostupný materiál, který je odolný vůči tlení. Lavice se dají odsunout, aby se dala snáze vytírat podlaha.

